

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1995-1996

25 JUNI 1996

Wetsontwerp tot wijziging van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973

AMENDEMENTEN

ingediend na de goedkeuring van het verslag (Gedr. St. nr. 1-321/6)

Nr. 30 VAN DE HEER FORET

Art. 34

A. In het voorgestelde artikel 84, eerste lid, 1°, tussen de woorden « de Brusselse instellingen, » en het woord « vragen » invoegen de woorden « in een uitdrukkelijk gemotiveerde aanvraag ».

B. In het voorgestelde artikel 84, eerste lid, 2°, de laatste zin doen vervallen.

C. In het voorgestelde artikel 84, tweedelid, tussen het woord « Wanneer » en het woord « verzocht » invoegen de woorden « overeenkomstig het 2° van het eerste lid ».

D. Het voorgestelde artikel 84 aanvullen met een derde lid luidende:

« In de gevallen bedoeld in het eerste lid wordt de motivering die in de aanvraag wordt opgegeven, overgenomen in de aanhef van de verordening. »

Zie:

Gedr. St. van de Senaat:

1-321 - 1995/1996:

- Nr. 1: Wetsontwerp.
- Nrs. 2 tot 5: Amendementen.
- Nr. 6: Verslag.
- Nr. 7: Tekst aangenomen door de Commissie.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1995-1996

25 JUIN 1996

Projet de loi modifiant les lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973

AMENDEMENTS

déposés après l'approbation du rapport (Doc. n° 1-321/6)

N° 30 DE M. FORET

Art. 34

A. À l'article 84, alinéa 1er, 1°, proposé, insérer les mots « dans une demande motivée expressément, » entre les mots « lorsque » et les mots « les présidents ».

B. À l'article 84, alinéa 1er, 2°, proposé, supprimer la dernière phrase.

C. À l'article 84, alinéa 2, proposé, insérer les mots « conformément à l'alinéa 1er, 2° », entre les mots « invoquée » et les mots « l'avis ».

D. Compléter l'article 84 proposé par un troisième alinéa rédigé comme suit:

« Dans les cas visés à l'alinéa 1er, la motivation figurant dans la demande sera reproduite dans le préambule de l'acte réglementaire. »

Voir:

Documents du Sénat:

1-321 - 1995/1996:

- N° 1: Projet de loi.
- N°s 2 à 5: Amendements.
- N° 6: Rapport.
- N° 7: Texte adopté par la Commission.

Verantwoording

A. Het lijkt ons verkieselijk te bepalen dat het vragen van een advies binnen de nieuwe termijn van ten hoogste een maand uitdrukkelijk gemotiveerd moet worden. Gebeurt dat niet, dan dreigen de betrokken overheden misbruik te maken van de procedure en de afdeling wetgeving te overstelpen met adviesaanvragen die helemaal niet zo dringend zijn. Elke regering zal er immers van uitgaan dat haar ontwerp van fundamenteel belang is en dat een advies erover moet worden uitgebracht binnen één maand. Het is ook zaak allerhande regeringsmanoeuvres en -strategieën te voorkomen die tot doel zouden hebben de Raad van State te overstelpen met verschillende «mammoetontwerpen», die dan toch niet volledig onderzocht kunnen worden omdat de tijd daartoe ontbreekt. Iedereen kent de misbruiken waartoe de spoedprocedure (advies binnen een termijn van drie dagen) geleid heeft en het probleem mag dus niet gewoon verschoven worden.

In de motivering moet aan de hand van objectieve gegevens aangetoond worden dat het noodzakelijk is de adviesaanvraag bij voorrang en uiterst snel te behandelen. De motivering voor een prioritaire behandeling mag geenszins — evenmin als bij de vraag om een spoedadvies — een zuiver formele aangelegenheid zijn.

B. Wij stellen voor die zin op te nemen in een afzonderlijk lid dat ook betrekking heeft op het geval waarin een advies gevraagd wordt binnen een termijn van ten hoogste één maand (cf. D).

C. Deze kleine verduidelijking wil elke vorm van verwarring voorkomen die voortvloeit uit de indeling van de tekst. Het tweede lid van dit artikel 84 slaat enkel op de aanvraag om een advies binnen drie dagen (eerste lid, 2°) en niet op het eerste lid, 1°.

D. Uit ons amendement A vloeit voort dat wij wensen dat de motivering van een aanvraag om binnen een termijn van één maand advies te geven eveneens wordt opgenomen in de aanhef van de verordening. Die bepaling komt reeds in dit ontwerp voor bij de aanvragen tot spoedbehandeling. Zoals te lezen staat in de memorie van toelichting bij dit ontwerp zal die maatregel «de afdeling administratie van de Raad van State toelaten om in geval van een beroep tot nietigverklaring, na te gaan of de hoogdringendheid die in de aanhef van de regelgevende akte die voor haar wordt aangevochten, terecht werd ingeroepen — zoals zij thans doet wanneer de hoogdringendheid is ingeroepen om de raadpleging van de afdeling wetgeving overeenkomstig artikel 3 van de gecoördineerde wetten te ontwijken — en om deze akten te sanctioneren wat betreft de aspecten die de Raad van State niet heeft kunnen onderzoeken». Door die maatregel toe te passen op de motivering die wij eisen voor het eerste lid, 1°, zal het mogelijk zijn het misbruik dat van die procedure wordt gemaakt te bestraffen. Die procedure moet overigens een uitzondering blijven op het algemeen principe van raadpleging zonder dat een termijn geëist wordt.

Nr. 31 VAN DE HEER FORET EN MEVR. CORNET d'ELZIUS

Art. 13

Dit artikel doen vervallen.

Verantwoording

De termijn die een betrokkene krijgt om tusen te komen, moet voldoende ruim zijn om deze persoon in staat te stellen zijn verdediging voldoende voor te bereiden, te meer omdat het verzoekschrift de aangevoerde middelen moet bevatten.

Justification

A. Il nous semble préférable de prévoir que le recours à la nouvelle procédure d'avis «dans le mois» doit être motivé expressément. À défaut d'une telle obligation, les autorités concernées risquent de profiter abusivement de la procédure et d'engorger excessivement la section de législation avec des demandes d'avis qui ne requièrent pas une telle diligence. En effet, chaque Gouvernement considérera que son projet est d'une importance fondamentale et qu'il doit recevoir un avis dans le mois. Il faut également éviter les manœuvres et tactiques des Gouvernements qui auraient pour objectif de submerger le Conseil d'État avec plusieurs projets «mammouths» sur lesquels il serait impossible de procéder à une analyse complète vu le manque de temps. Tout le monde connaît les abus auxquels ont donné lieu la procédure d'urgence (avis dans les trois jours), il ne faudrait pas déplacer tout simplement le problème.

La motivation devrait contenir les éléments objectifs qui démontrent la nécessité d'un traitement rapide et prioritaire de la demande d'avis. Tout comme pour la demande d'urgence, la motivation de la demande de traitement prioritaire dans le mois ne peut être de pure forme.

B. Nous proposons de reprendre cette phrase dans un alinéa séparé qui visera également le cas d'une demande dans un délai ne dépassant pas un mois. (Cf. D)

C. Cette petite précision vise à éviter toute confusion due au découpage du texte. Le deuxième alinéa de cet article 84 ne vise que la demande d'avis dans les trois jours (alinéa 1, 2°) et non l'alinéa 1er, 1°.

D. En conséquence de notre amendement «A», nous désirons que la motivation d'une demande d'avis dans le mois soit également reproduite dans le préambule de l'acte réglementaire. Cette disposition est déjà prévue dans le présent projet pour les demandes en urgence. Comme le précise l'exposé des motifs de ce projet, cette mesure «permettra à la section d'administration du Conseil d'État de vérifier, en cas de recours en annulation, la réalité de l'urgence invoquée au préambule de l'acte réglementaire soumis à sa censure, comme elle le fait actuellement lorsque l'urgence est invoquée en vue d'éluder la consultation de la section de législation en vertu de l'article 3 des lois coordonnées et de sanctionner ces actes pour les aspects que le Conseil d'État n'aurait pu examiner.» Appliquée à la motivation que nous envisageons d'exiger pour l'alinéa 1er, 1°, cette mesure permettra de sanctionner les abus qui seraient fait de cette procédure, laquelle reste une exception au principe général d'une consultation sans exigence de délai.

Michel FORET.

N° 31 DE M. FORET ET MME CORNET d'ELZIUS

Art. 13

Supprimer cet article.

Justification

Le délai laissé à une personne intéressée pour intervenir doit rester suffisamment important afin de permettre à cette personne de préparer adéquatement sa défense, d'autant plus que la requête devra contenir les moyens invoqués.

De rechten van de verdediging worden door dit artikel niet voldoende gewaarborgd.

Een dergelijke bepaling zou men kunnen verdedigen als ze alleen maar betrekking had op kennelijk onontvankelijke of ongegronde vorderingen. Maar aangezien zij van toepassing is op een kennelijk gegronde vordering, is zij onaanvaardbaar.

Laten we een voorbeeld nemen om ons daarvan te overtuigen: iemand is benoemd en men stelt hem ervan in kennis dat er tegen zijn benoeming een kennelijk gegronde vordering ingesteld is. Deze persoon zou slechts vijftien dagen hebben om een verzoek tot tussenkomst in te dienen waarin hij alle middelen moet uiteenzetten waarop het verzoek gegrond is. Dat is totaal onvoldoende.

Nr. 32 VAN DE HEER FORET EN MEVR. CORNET-D'ELZIUS

Art. 19

Dit artikel doen vervallen.

Verantwoording

Het is niet nodig te voorzien in een zegelrecht dat specifiek geldt voor de vordering tot schorsing. Een vordering tot schorsing moet immers gevoegd worden bij een verzoekschrift tot nietigverklaring, waarvoor een recht van zegel vereist is.

Deze bepaling is in strijd met het principe dat de drempel naar het gerecht verlaagd moet worden.

De Regering wil terzelfder tijd de zegelrechten voor de verzoekschriften tot nietigverklaring verhogen. Een zoveelste voorbeeld van de op drift geslagen belastingpolitiek van de Regering.

Nr. 33 VAN DE HEER FORET c.s.

Art. 20

Dit artikel doen vervallen.

Verantwoording

Het ontbreken van een vertaling zou de eenheid van de administratieve rechtspraak in ons land ernstig in gevaar brengen. De decreten en besluiten van de Gemeenschappen en de Gewesten worden in het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt met een vertaling in de andere landstaal.

Er kunnen heel wat vraagtekens gezet worden bij de wettigheid van deze bepaling gelet op de wetgeving op het gebruik der talen. Er wordt geen enkele garantie gegeven in verband met de uitvoeringsbesluiten.

Le respect des droits de la défense n'est pas suffisamment assuré par cet article.

On pourrait soutenir une telle disposition si elle ne concernait que les recours manifestement irrecevables ou non fondés. Mais dès lors qu'elle s'applique à un recours manifestement fondé, elle est inacceptable.

Pour s'en convaincre, prenons un exemple: la notification à une personne nommée qu'un recours introduit contre l'acte administratif de sa nomination est manifestement fondé. Cette personne ne disposera que de quinze jours pour introduire une demande en intervention exposant tous les moyens qui fondent cette demande. C'est totalement insuffisant.

N° 32 DE M. FORET ET MME CORNET-D'ELZIUS

Art. 19

Supprimer cet article.

Justification

Il n'y a pas lieu de prévoir un droit de timbre spécifique à la demande en suspension. En effet, toute requête en suspension doit être jointe à une demande en annulation pour laquelle un droit de timbre est prévu.

Cette disposition va à l'encontre du principe d'accès à la justice.

D'ailleurs, le Gouvernement prévoit d'augmenter parallèlement les droits de timbre des demandes en annulation. Encore un exemple de la rage taxatoire qui a atteint le Gouvernement.

Michel FORET.
Christine CORNET d'ELZIUS.

N° 33 DE M. FORET ET CONSORTS

Art. 20

Supprimer cet article.

Justification

L'absence de traduction sera gravement attentatoire à l'unité de jurisprudence administrative dans notre pays. Les décrets et arrêtés communautaires et régionaux sont traduits dans les deux langues lors de leur publication au *Moniteur belge*.

De nombreuses interrogations se posent également sur la légalité de cette disposition au regard de la législation sur l'emploi des langues. Aucune garantie n'est donnée sur les arrêtés d'exécution.

Michel FORET.
Christine CORNET d'ELZIUS.
Claude DESMEDT.

Nr. 34 VAN DE HEER FORET

Art. 29

Het 1° van dit artikel vervangen als volgt:

« 1° in het eerste lid worden de woorden « voor een termijn van drie jaar » vervangen door de woorden « voor een hernieuwbare termijn van drie jaar »;

Verantwoording

Naar onze mening is het beter terug te keren naar de oorspronkelijke tekst van het voorontwerp waarin de bepaling die wij wensen te schrappen, niet voorkwam. Wij willen echter een kleine verduidelijking toevoegen. Het is immers nuttig een termijn te behouden voor het aanwijzen van de leden van de afdeling wetgeving. In tegenstelling tot wat de Raad van State voorstelde, menen wij dat de vermelding van de termijn van drie jaar zeer nuttig blijft, ook al is het niet nodig elk jaar een derde van de leden te vervangen. De eerste voorzitter zal dus om de drie jaar de leden al dan niet opnieuw kunnen aanwijzen. Dat is beter dan een aanwijzing zonder termijn. Wij voegen dus gewoon een verduidelijking toe in verband met de verlenging van de opdracht.

Nr. 35 VAN DE HEREN DESMEDT EN FORET

Art. 41

Dit artikel doen vervallen.

Verantwoording

Dit artikel beoogt in de gecoördineerde wet van de Raad van State een nieuw artikel 102bis in te voegen betreffende de functie van beheerder. Het komt weliswaar tegemoet aan een aantal bezwaren van de Raad van State in verband met het voorontwerp, maar biedt geen antwoord op het voornaamste bezwaar, namelijk dat « de taken die deze administrateur toekomen, op zijn minst in grote lijnen moeten worden vastgesteld in een uitdrukkelijke wetsbepaling. »

Wij zien niet duidelijk welke taken aan die beheerder zullen worden opgedragen. Wat zal zijn positie zijn ten opzichte van de hoofdgriffier? Wie zal het personeel leiden? Bestaat niet het gevaar dat deze functionaris die in beginsel alleen met administratieve opdrachten is belast, zich met rechtsprekende taken bemoeit? Dat is toch wat de memorie van toelichting bij dit ontwerp doet uitschijnen, ook al is de tekst lichtjes gewijzigd om tegemoet te komen aan een aantal kritieken die het voorontwerp had uitgelokt. Wij vergissen ons niet, de motivering van de Regering is duidelijk: het gaat erom in de Raad van State een functionaris te parachutereren die haar belangen dient en die ongetwijfeld de zeer vage grenzen van zijn bevoegdheden zal overschrijden. Er staan ons dus interne conflicten te wachten en dus het risico van impasses.

Als men van oordeel is dat een management van de Raad van State noodzakelijk is, waarom draagt men dan die taak niet op aan de griffier, die daarvoor de aangewezen persoon lijkt aangezien hij reeds nauw samenwerkt met de magistraten?

N° 34 DE M. FORET

Art. 29

Remplacer le 1° de cet article par ce qui suit :

« 1° à l'alinéa 1er le mot « renouvelables » est inséré entre les mots « trois ans » et les mots « , et d'assesseurs »;

Justification

Nous estimons qu'il est préférable d'en revenir au texte initial de l'avant-projet qui ne contenait pas la disposition que nous voulons supprimer, moyennant toutefois l'ajout d'une petite précision. En effet, il est utile de conserver un terme pour la désignation des membres de la section de législation. Contrairement à ce que suggérait le Conseil d'État, nous pensons que l'indication du terme de trois ans conserve toute son utilité malgré la suppression du renouvellement par tiers chaque année. Le Premier président aura donc le loisir de renouveler, ou non, la désignation tous les trois ans. C'est préférable à une désignation sans terme. Nous ajoutons donc simplement une précision sur le caractère renouvelable du mandat.

Michel FORET.

N° 35 DE MM. DESMEDT ET FORET

Art. 41

Supprimer cet article.

Justification

Cet article vise à insérer dans les lois coordonnées sur le Conseil d'État un nouvel article 102bis relatif à la fonction d'administrateur. Si cet article répond à certaines des objections faites par le Conseil d'État sur l'avant-projet, il ne répond malheureusement pas à l'objection fondamentale, à savoir que « les tâches qui reviennent à cet administrateur doivent être déterminées, au moins dans les grandes lignes, dans une disposition expresse de la loi ».

Nous ne percevons pas clairement les tâches qui seront confiées à cet administrateur. Quelle sera la place par rapport au greffier en chef? Qui dirigera le personnel? Ce fonctionnaire chargé, en principe, de tâches uniquement administratives ne risque-t-il pas de s'immiscer dans l'exercice de mission juridictionnelles? C'est en tout cas ce que laisse présager l'exposé des motifs de ce projet, même si le texte a été légèrement remanié pour contrer certaines critiques suscitées par l'avant-projet. Nous ne nous y trompons pas, la motivation du Gouvernement est claire: il s'agit de parachuter au sein du Conseil d'État un fonctionnaire à sa solde qui ne manquera certainement pas de sortir du cadre, très flou, de ses compétences. Nous allons au devant d'éventuels conflits internes et donc de risque de blocages.

Si l'on estime qu'un management du Conseil d'État s'avère nécessaire, pourquoi ne pas confier cette tâche au greffier qui semble le mieux indiqué dans la mesure où il travaille déjà en étroite symbiose avec les magistrats?

Er kan ook worden gedacht aan een verbetering van de opleiding van de griffiers met het oog op die managementtaken. Op zijn minst moet nog worden vastgesteld welk management te verenigen valt met het uitoefenen van een rechtsprekende functie.

Hoe dan ook, de tekst en de commentaar daarbij wekken bij ons grote vrees. De Raad van State dreigt er een deel van zijn autonomie bij in te schieten. Wij vrezen dat het hier eens te meer gaat om een regeringsmanoeuvre dat erop gericht is de organen die haar in de weg lopen, onder haar toezicht te brengen, zoals ook reeds met het Hoog Comité van Toezicht is gebeurd.

Kortom, zolang niet is bewezen dat het personeel van de Raad van State en de magistraten die er deel van uitmaken geen voldoening schenken, zolang de taken die aan zo'n beheerder worden opgedragen niet duidelijker worden geformuleerd, zijn wij van oordeel dat deze bepaling moet worden opgeheven.

On peut également penser à améliorer la formation des greffiers dans cette optique manageriale. À tout le moins, faudra-t-il encore déterminer quel management est compatible avec l'exercice d'une fonction juridictionnelle.

En tout cas, ce texte et les commentaires qui l'accompagne suscitent chez nous les plus grandes craintes. Le Conseil d'État risque d'y perdre une partie de son autonomie. Nous craignons qu'il s'agisse encore ici d'une manœuvre du Gouvernement visant à mettre sous tutelle les organes qui le dérangent, à l'instar de ce qui a été fait avec le Comité supérieur de contrôle.

En conclusion, tant qu'il ne nous sera pas prouvé que le personnel du Conseil d'État et les magistrats qui le composent ne suffisent pas, et tant que les tâches dévolues à un tel administrateur ne seront pas définies plus clairement, nous estimons que cette disposition doit être supprimée.

Claude DESMEDT.
Michel FORET.